

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

MUSEPLASS 3 DE NATURHISTORISKE SAMLINGER

Kommune:

1201/Bergen

Gnr/bnr:

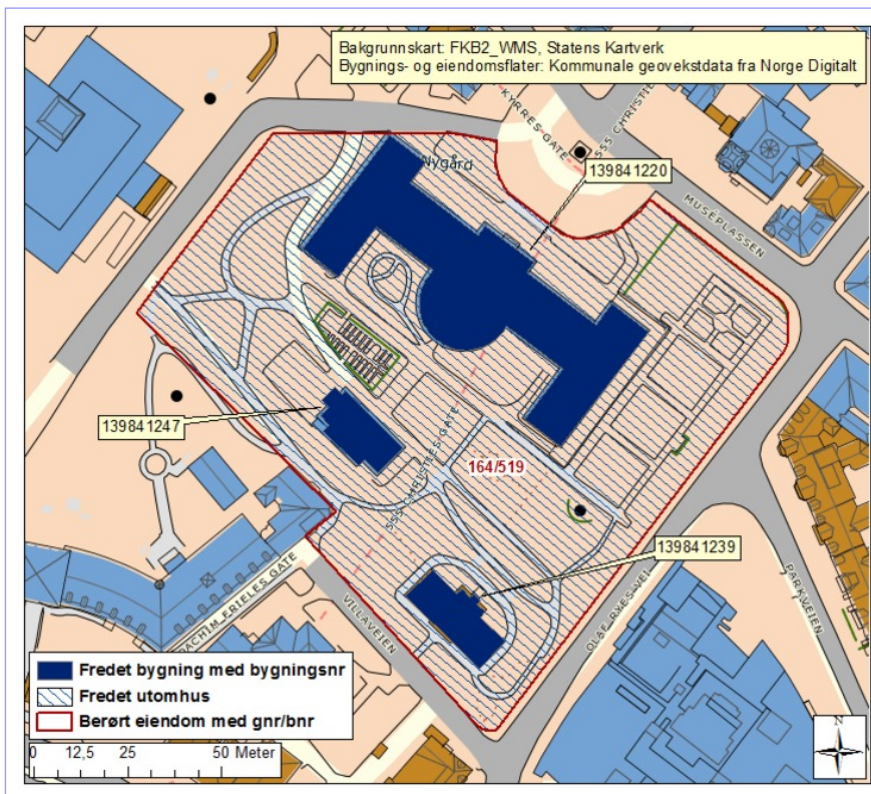
164/519

AskeladdenID:

175075

**Referanse til
landsverneplan:**

Kompleks 3377

Omfang fredning

Byggnavn	Oppført	Bygningsnr.	Gnr/bnr	Omfang
•Gartnerbygning	1890	139841247	164/519	Eksteriør
•Naturhistorisk museum	1865	139841220	164/519	Eksteriør/Interiør
•Utomhus	1899 - 1930		164/519	Utomhus
•Veksthus	1899	139841239	164/519	Eksteriør

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

Fredning kompleks

Omfang: Fredningen omfatter bygningene og utomhus som nevnt ovenfor.

Formål: Formålet med fredningen er å sikre de kulturhistoriske-, arkitektoniske- og universitetshistoriske verdiene ved Naturhistorisk museum.

Fredningen skal sikre enkeltbygningene, bygningenes innbyrdes sammenheng samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.

Begrunnelse: Bergens museum - de naturhistoriske samlinger med tilhørende bygninger - etablerte starten på Universitetet i Bergen. Bygningene representerer historien og tyngden bak universitetet og er selve kjernen i UiBs virke og historie.

Anlegget domineres av den monumentale museumsbygningen fra 1865 med fløyer bygget til i 1899. Parken har lang historie og representerer flere idealer innen hagekunsten. Sammen med bygningen danner anlegget en unik enhet. Bygningene suppleres av bygningsmiljøet i området rundt. Samlet sett fremstår området rundt Muséplass som et helhetlig bygningsmiljø med sterk historiefortellende faktor.

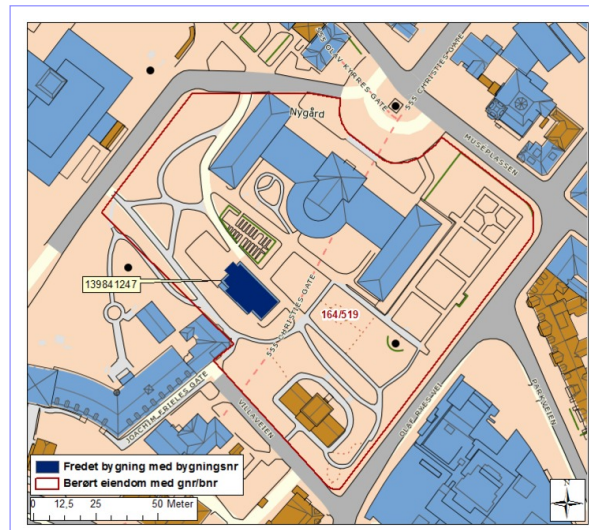
Museer i tilknytning til universitetene har spilt en vesentlig rolle for universitetenes vitenskaplige virksomhet. Det er museer tilknyttet universitetene i Bergen, Oslo, NTNU og Tromsø. For UiB sin del har museumsvirksomheten til Bergens museum vært selve utgangspunktet for universitetets etablering og eksistens.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

GARTNERBYGNING

Bygningsnr:	139841247
Gnr/bnr:	164/519
Oppført:	1890
AskeladdenID:	175075-2
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 10251 Kompleks 3377

Fredning bygning

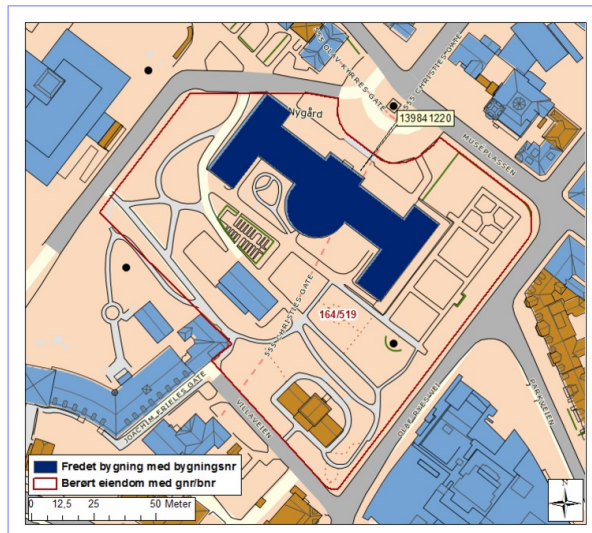
- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
- Formål:** Formålet er å bevare gartnerboligen som et formålsbygd viktig element i området rundt Naturhistorisk museum på Muséplass. Fredningen skal sikre de kulturhistoriske og arkitektoniske verdiene ved bygningen.
- Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
- Begrunnelse:** Sammen med det botaniske hageanlegget fra 1930-tallet er både veksthuset og gartnerbygningen av høy universitetshistorisk verdi. Gartnerbygningen ble oppført som bolig for gartneren og bygget samtidig som veksthuset. Bygningen viser bredden i virksomheten knyttet til miljøet rundt naturhistorisk museum og er en viktig del av anlegget.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

NATURHISTORISK MUSEUM

Bygningsnr:	139841220
Gnr/bnr:	164/519
Oppført:	1865
AskeladdenID:	175075-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 10250 Kompleks 3377

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør i midt- og nordfløyen, 1. - 5. etasje. Fredningen omfatter også løst inventar som opplistet.
- Fredningen av eksteriør og interiør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, m.v. er fredet som del av interiøret. Fast inventar i reiprom i 2. etasje fredes ikke.
- Omfanget av interiørfredningen er markert på plantegninger.
- Formål:** Formålet med fredningen er å sikre Naturhistorisk museum som en arkitektonisk og kulturhistorisk viktig bygning for Universitetet i Bergens vitenskapelige historie og som selve utgangspunktet for universitetets etablering og virksomhet. Bygningen er også viktig som del av byens utvikling.
- Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
- Formålet med fredningen av interiører i midt- og nordfløyen er å sikre den innvendige hovedkonstruksjonen med eksponerte søyler. Formålet er videre å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Formålet med fredningen av løst inventar er å sikre et utvalg av utstillingsmontrene tegnet til bygningen, at de blir ivaretatt og at de ikke fjernes fra bygningen.
- Begrunnelse:** Midtfløyen ble oppført i 1865 etter tegninger av arkitekt Johan H. Nebelong. I 1899 ble sidefløyene føyet til etter tegninger av arkitekt Hans J. Sparre. Begge arkitekter har hatt betydning for norsk arkitektur. Nebelong for Oscarshall i Oslo og Sparre for Høyesterett i Oslo. Bygningene er klassisk museumsbygning fra slutten av 1800 tallet i historiserende stil. Den er strengt symmetrisk med markant midtparti og markerte fløyer.
- Utvendig er mursteinsflatene slemmet og overmalt. Gedigen pussdekor som friser med løvehoder under vinduene, brede vertikale hjørnelisener, brede lister under takløpet. På midtfløyen er listen kronet av en konsollrekke i sterkt relieff.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

Oversikt over fredet løst inventar i Naturhistorisk museum,
Universitetet i Bergen

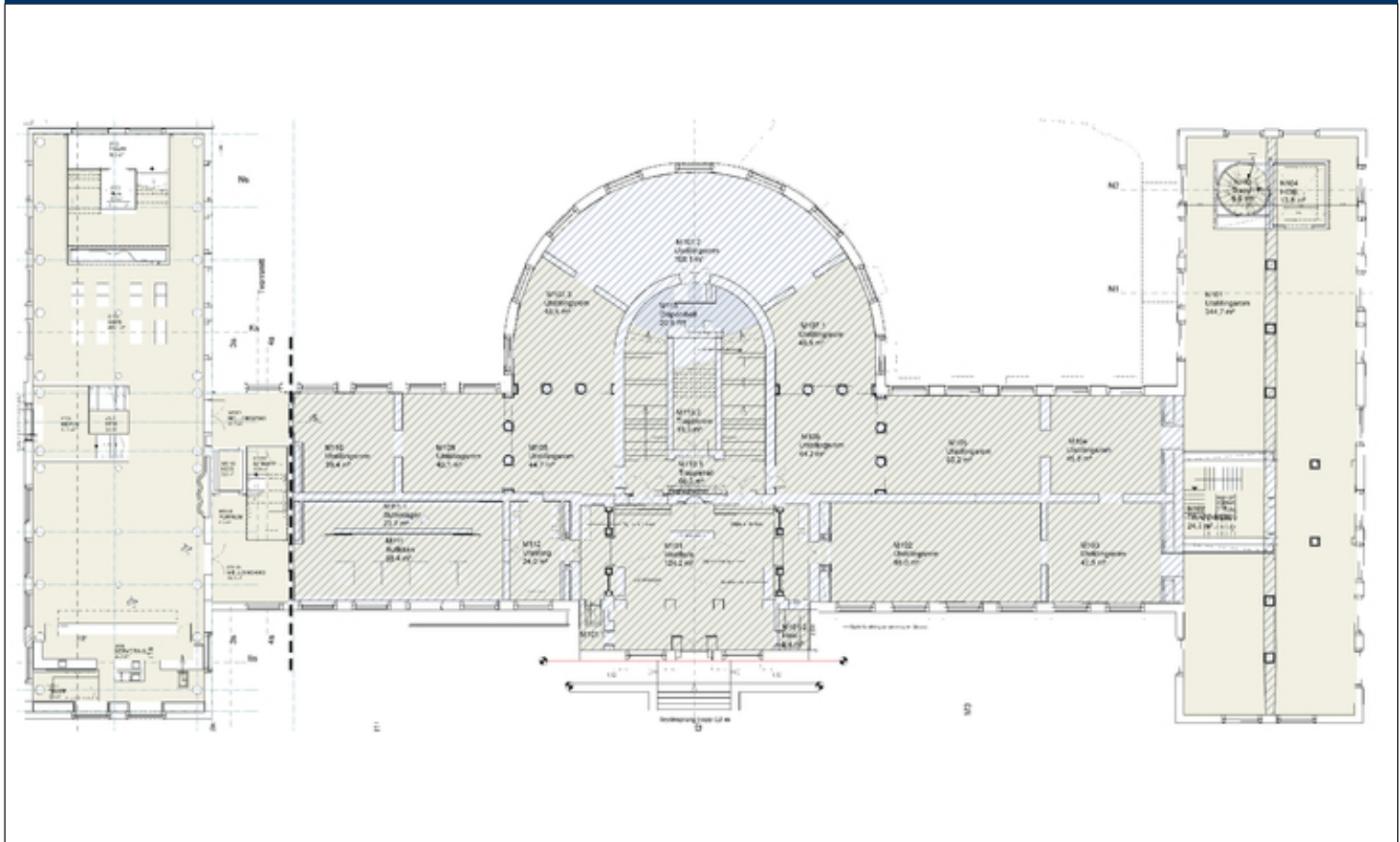
Midtfløy, 2. etasje

18 UTSTILLINGSMONTRE:

- 1 stk. flyttbart skap, (1865-1895), tre og glass,
125 x 120 x 75 cm. Rom: Reptilrom.
- 1 stk. flyttbart skap, (1865-1895), tre og glass,
250 x 240 x 100 cm. Rom: Reptilrom.
- 1 stk. flyttbart skap med hyller og kroklist, (1865-1895), tre og glass,
250 x 200 x 50 cm. Rom: Reptilrom.
- 1 stk. flyttbart skap, (1865-1895), tre og glass,
250 x 240 x 50 cm. Rom: Reptilrom.
- 2 stk. flyttbart skap, (1865-1895), tre og glass,
300 x 260 x 95 cm. Rom: Hvalsal.
- 2 stk. flyttbart skap med jernstøtter, (1865-1895), tre og glass,
300 x 220 x 80 cm. Rom: Hvalsal.
- 5 stk. flytbare skap, (1865-1895), tre og glass, dobbeltsidig,
300 x 220 x (50 x 2) cm. Rom: Hvalsal.
- 1 stk. flyttbart skap, (1865), tre og glass,
145 x 95 x 80 cm. Rom: Hvalsal.
- 1 stk. flyttbart skap, (1865-1895), tre og glass,
200 x 130 x 130 cm. Rom: Eksotiske pattedyr.
- 2 stk. flytbare skap, (1865-1895), tre og glass, dobbeltsidig,
290 x 220 x 100 cm. Rom: Eksotiske pattedyr.
- 1 stk. flyttbart skap, (1865-1895), tre og glass,
290 x 220 x 60 cm. Rom: Eksotiske pattedyr.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

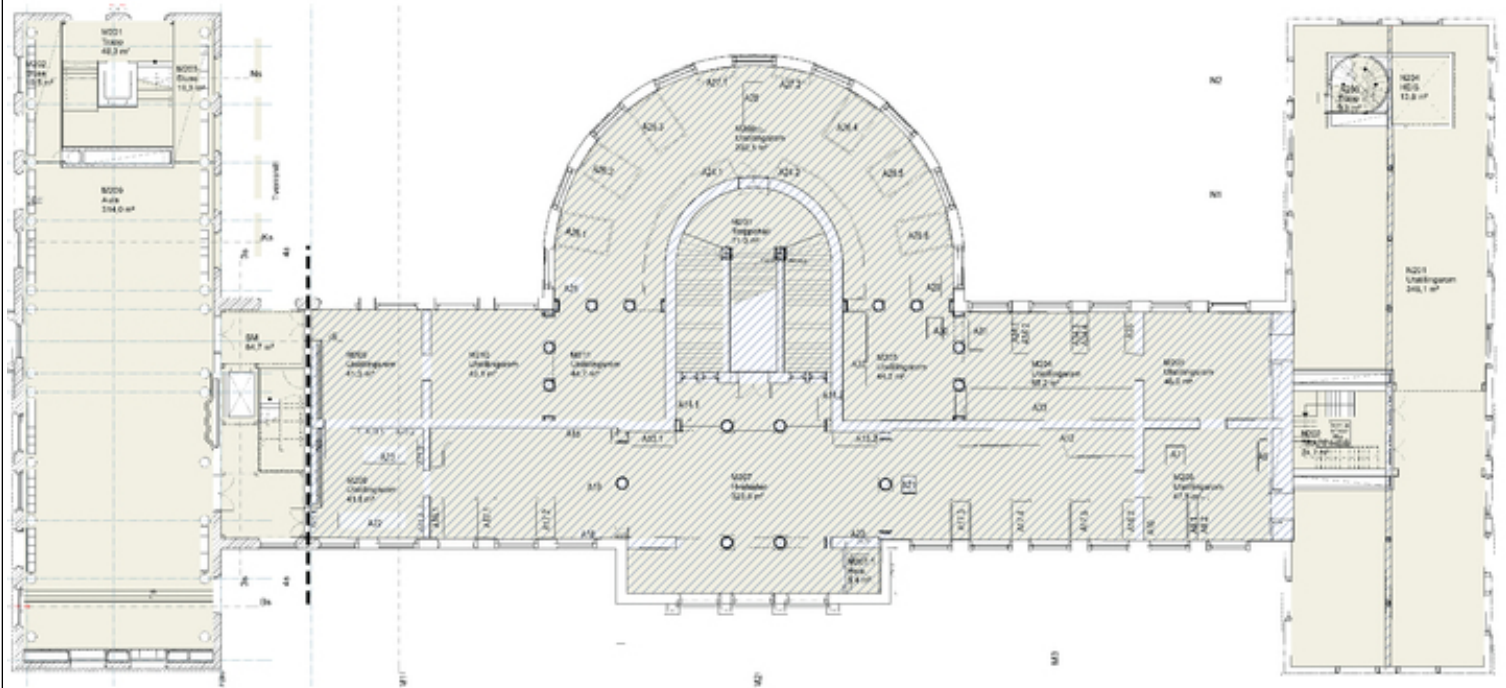
Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

Plantegning 1. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

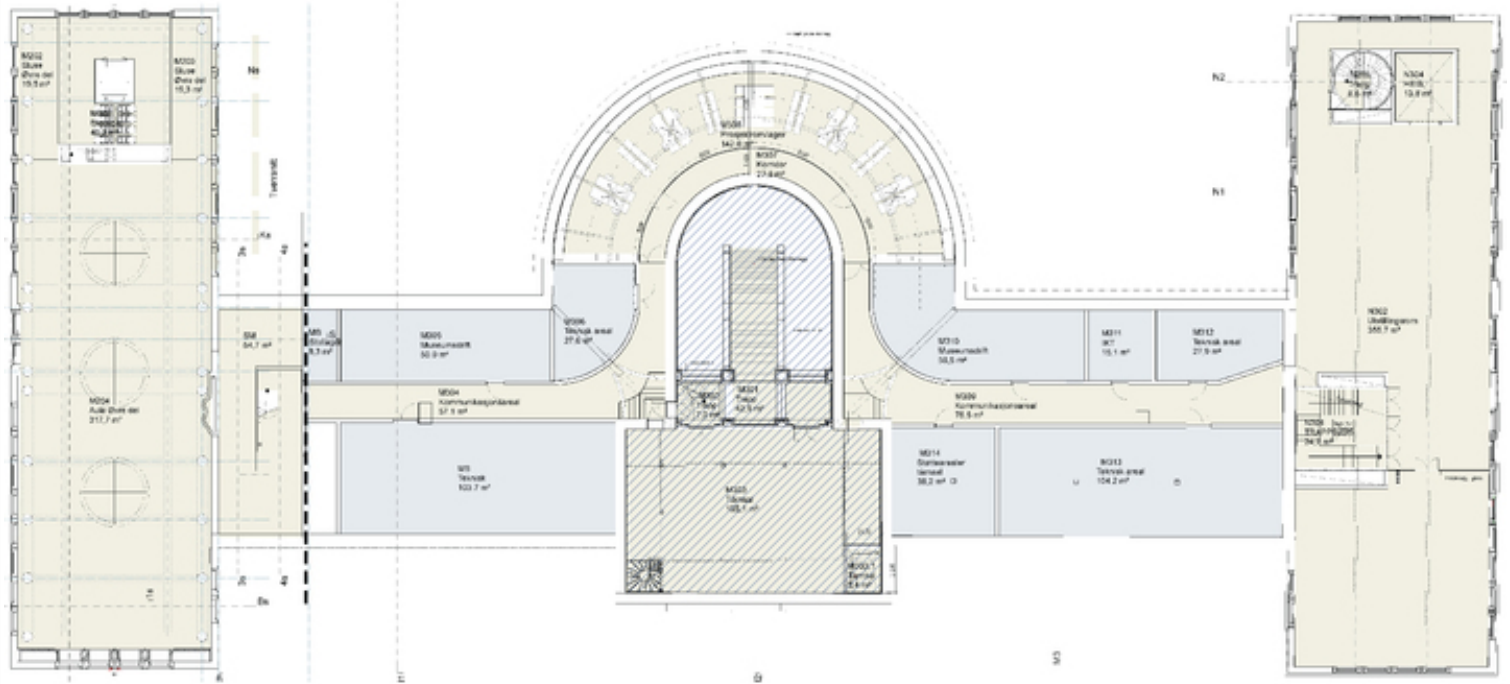
Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

Plantegning 2. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

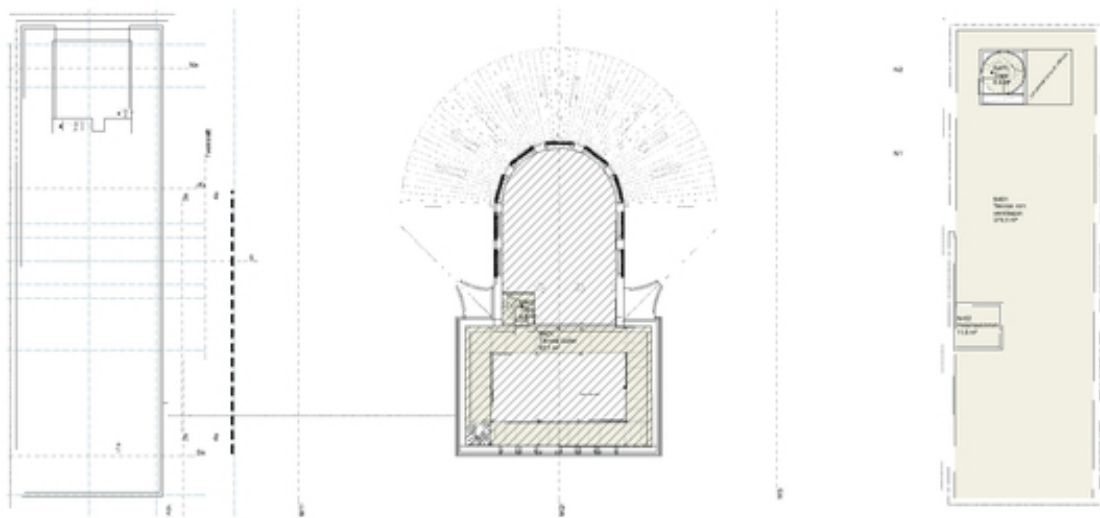
Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

Plantegning 3. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skraver.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

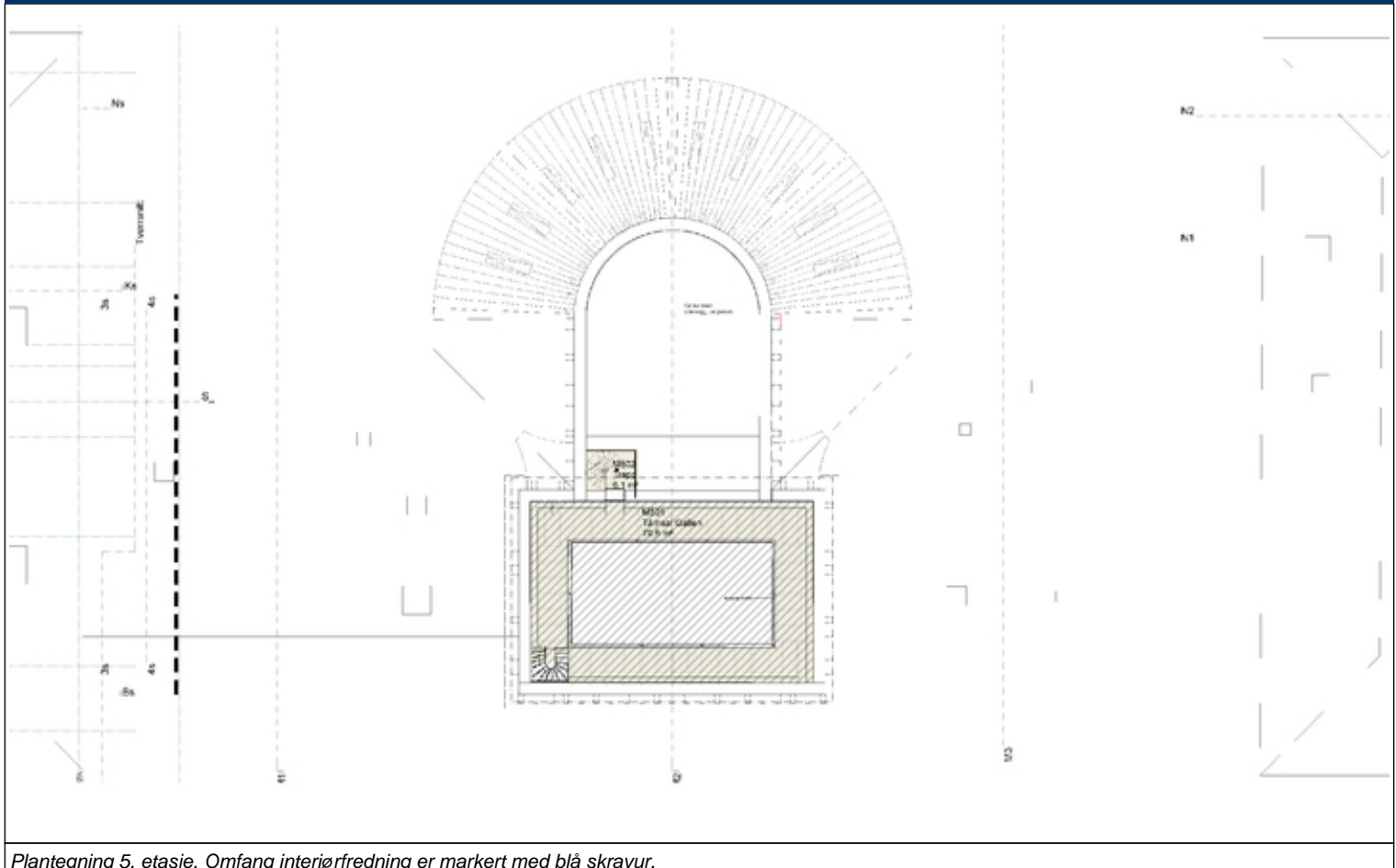
Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

Plantegning 4. etasje. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

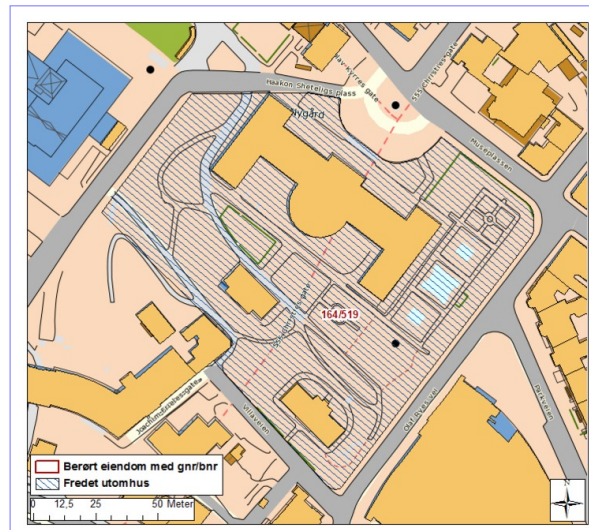

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

UTOMHUS

Bygningsnr:	
Gnr/bnr:	164/519
Oppført:	1899 - 1930
AskeladdenID:	
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903527 Kompleks 3377

Fredning utomhus

Omfang: Fredningen omfatter utomhusanleggenes arealer, terreng, strukturer som park, hage, gårdsrom og grøntområder, hovedelementer som veier, stier, dekker, belegg, vegetasjon og annen grønnstruktur samt konstruksjoner som gjerder, porter, murer, belysning, paviljonger, skulpturer, basseng, trapper med detaljer, materialbruk og overflater.

Fredningens avgrensning er markert med blå skravur på kart.

Formål: Formålet med fredningen er å opprettholde det botaniske hageanlegget i tilknytning til Naturhistorisk museum. Formålet skal ikke være til hinder for vitenskapelig aktivitet knyttet til plantematerialet.

Begrunnelse: Hagen ble anlagt i årene 1897-1899 etter en plan av konservator dr. Jørgen Brunchorst, senere direktør for Bergens Museum. Hagen ble ansett som en utendørs fortsettelse av de botaniske utstillingene inne i museet. Første del av botanisk hage ble anlagt rundt museumsbygningen. Siden er hagen omarbeidet flere ganger og utvidet. Gamlehagen lengst i nord er bevart fra 1800-tallet. Dagens hageanlegg er fra 1930-tallet og inneholder bl.a. steinbed på vestsiden av museumsbygningen, parterret på sørsiden og rododendronterrasser nedenfor veksthuset. Hagen ble brukt i vitenskapelige studier.

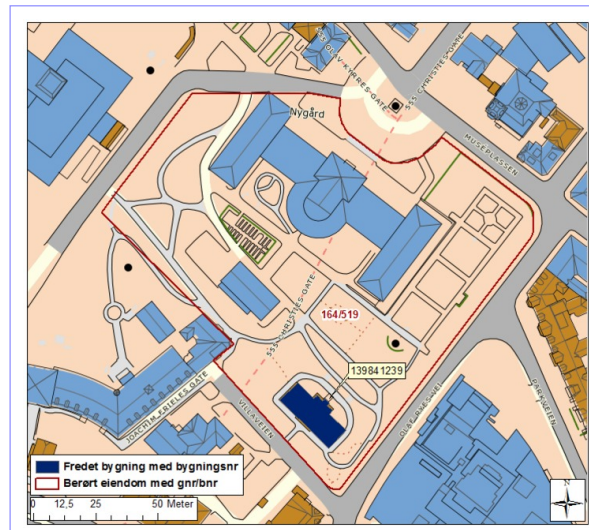
Det botaniske hageanlegget i tilknytning til Naturhistorisk museum er av høy universitetshistorisk, botanisk, kulturhistorisk og arkitektonisk verdi.

Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9

Fredete eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet

VEKSTHUS

Bygningsnr:	139841239
Gnr/bnr:	164/519
Oppført:	1899
AskeladdenID:	175075-3
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 10252 Kompleks 3377

Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
- Formål:** Formålet er å sikre veksthuset som et formålsbygd viktig element i virksomheten rundt Naturhistorisk museum på Muséplass. Formålet med fredningen er videre å sikre arkitektoniske og kulturhistoriske verdier ved bygningen.
- Begrunnelse:** Sammen med det botaniske hageanlegget fra 1930-tallet er veksthuset og gartnerbygningen av høy universitetshistorisk verdi. Veksthuset viser bredden i virksomheten knyttet til miljøet rundt Naturhistorisk museum. Det eksisterer fortsatt noen elementer av det opprinnelige interiøret.
- Fredningen vil sikre veksthuset som et viktig element i det helhetlige anlegget rundt Naturhistorisk museum.